Overtaksationskommissionen for Århus og Holstebro

Kendelse

Forretningsdag den 4. november 2022

Sagsnr. 2022-079460

A **og** B

(lodsejerne)

matr.nr. 1

Beliggende: Adresse 1

og

Syddjurs Kommune

(vandløbsmyndigheden)

Overtaksationskommissionens afgørelse

Taksationskommissionens afgørelse om fordelingen af omkostningerne på 1.404.217,46 kr. tiltrædes

---

Indledende oplysninger

Sagen vedrører spørgsmålet om partsfordelingen i forbindelse med et reguleringsprojekt i et sommerhusområde.

Fredag den 4. november 2022, ca. kl. 13 samledes Overtaksationskommissionen for Århus og Holstebro på parkeringspladsen ved T-krydset X-vej/Y-vej - . Til stede ved overtaksationskommissionens behandling af sagen var formanden lektor, ph.d. Ole Terkelsen, de af transportministeren udpegede kommissionsmedlemmer, landmand Niels Erik Borup Poulsen og fhv. gårdejer Holger Hedegaard, samt de

kommunalt udpegede kommissionsmedlemmer, økonomimedarbejder Lars Brix og slagtermester René Schneider.

Sagen er indbragt for Overtaksationskommissionen for Århus og Holstebro af lodsejerne, som var til stede.

Til stede var endvidere C , hvis klagesag behandles særskilt under sagsnr. 2022-079703, samt medlem af D Drænlaug, E .

Vandløbsmyndigheden gav møde ved afdelingsleder Morten Hundahl, faglig koordinator Lone Gyldenløve og vandløbsmedarbejder Steen Ravn Christensen.

Protokollen blev ført af juridisk sekretær, fuldmægtig, cand.jur. Mikael Primsø.

Sagens oplysninger

Sagens omstændigheder er nærmere beskrevet i Taksationskommissionen for Randers' kendelse af 17. maj 2022.

Kendelsens resultat og begrundelse er gengivet nedenfor.

Taksationskommissionens afgørelse af 17. maj 2022

"Taksationskommissionens kompetence til at træffe afgørelse om fordelingen af udgifterne ved en regulering af et vandløb, jf. vandløbslovens § 24, stk. 3, må i almindelighed forudsætte, at der foreligger et lovligt tilblevet reguleringsprojekt, jf. § 16 og bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og -restaurering m.v., kapitel 5.

Efter vandløbslovens § 31 påhviler vedligeholdelsen af offentlige vandløb vandløbsmyndigheden. Vedligeholdelsen af rørlagte offentlige vandløb omfatter ikke hel eller delvis omlægning af rørledning, § 32. Vedligeholdelsen af private vandløb påhviler efter vandløbslovens § 35, stk. 1, bredejerne, medmindre der efter stk. 3, eller efter § 36 er truffet anden bestemmelse. Der er ikke i vandløbsloven truffet bestemmelser om omlægning af rørlagte private vandløb.

Efter landvæsensnævnets kendelse af 15. november 1972, der fortsat har gyldighed, jf. vandløbslovens § 88, skal Ebeltoft, nu Syddjurs Kommune udføre alle tilsyns-, oprensnings-, vedligeholdelses- og reparationsarbejder vedrørende det drænsystem, der er omtalt i kendelsen. Udgifterne ved den almindelige oprensning og vedligeholdelse af drænsystemer og brønde, herunder evt. fornyelse af rør under hegn og rabatter med GT- eller PVC rør, fordeles på lodsejerne efter den partsfordeling, der er nævnt i kendelsen.

Syddjurs Kommune kan ikke med hjemmel i 1972-kendelsen foretage en regulering af det private, rørlagte vandløb som ikke har karakter af vedligeholdelse, og har ikke i kendelsen haft hjemmel til at opkræve betaling for sådanne arbejder.

Syddjurs Kommune udførte i 2012 og 2013 under henvisning til landvæsenskendelsen arbejder på den drænledning, som kendelsen vedrører, og har i overensstemmelse med kendelsen pålagt lodsejerne med tillæg af et administrationsbidrag på 15 % at

betale kommunens omkostninger efter det partsfordelingsprincip, som gælder efter kendelsen. Kommunen har ved flere lejligheder og senest ved det i efteråret 2021 udsendte udkast til afgørelse vedrørende reguleringsprojektet tilkendegivet, at kommunen er enig i, at de udførte arbejder ikke har haft karakter af vedligeholdelse, men derimod en regulering, som kræver vandløbsmyndighedens (kommunens) bestemmelse, jf. vandløbslovens § 17, jf. § 16.

Udgifterne til en behørigt bestemt regulering afholdes efter vandløbslovens § 24, stk. 1, 1. pkt. af de grundejere "der skønnes at have nytte af foranstaltningerne," og fordeles efter samme princip, jf. § 24, stk. 1, 2. pkt. Spørgsmålet kan forlanges indbragt for taksationskommissionen, jf. § 24, stk. 3.

Selv der (endnu) ikke foreligger et reguleringsprojekt, godkendt af Syddjurs Kommune, finder taksationskommissionen – sagens hidtidige og langvarende behandling taget i betragtning – ikke at være afskåret fra at tage stilling til fordelingen af omkostningerne ved det for længst gennemførte projekt. Der ligger heri ingen stillingtagen til en lovliggørelse af det gennemførte projekt, jf. bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016, § 3 og § 12 om de nærmere regler om den fremgangsmåde, der skal følges, jf. tidligere bekendtgørelser, og taksationskommissionens afgørelse foregriber ikke en eventuel senere afgørelse vedrørende lovligheden af projektet. Det bemærkes herved, at taksationskommissionen kun kan tage stilling til fordelingen af udgifterne ved en regulering, men ikke til klager over en beslutning om at iværksætte en regulering, jf. den nævnte bekendtgørelse § 29.

Der er ikke grund til at antage, at det udførte arbejde ikke – i al væsentlighed – har været til nytte for grundejerne i interesseområde II, og det er nærliggende at antage, at partsfordelingssystemet i kendelsen fra 1972 ville have været anvendt, såfremt der inden arbejdernes udførelse var rejst en reguleringssag.

Det følger af 1972-kendelsen, punkt C om område II, at udgifter til vedligeholdelse af rørledninger fordeles med 2/3 til lodsejerne og 1/3 til kommunen. Selv om denne fordeling kun gælder for den almindelige vedligeholdelse, har kommunen indrømmet grundejerne dette fradrag ved opkrævningen af grundejernes andel af udgifterne til projektet, og kommunen bør derfor være afskåret fra mange år efter arbejdets udførelse at overvælte denne del af udgifterne på grundejerne.

Kommunen kan ikke ved et reguleringsprojekt opkræve det administrationsbidrag på 15 %, der er nævnt i de generelle bestemmelser i kendelsen, punkt 3. Ved et reguleringsprojekt kan kommunen derimod opkræve et gebyr på 2 %, jf. reguleringsbekendtgørelsens § 21.

Taksationskommissionen finder herefter, at 2/3 af omkostningerne ved reguleringsprojektet med tillæg af moms og et gebyr på 2 % skal betales af grundejerne i interesseområde II efter den partsfordeling, der følger af landvæsenskendelsen af 1972.

Det beløb, der herefter kan opkræves hos grundejerne er:

Omkostninger 2012 og 2013	
Bogførte udgifter til fordeling 2014, 2/3	*1.097.872,09 kr.*

Bogførte udgifter til fordeling 2015, 2/3	*7.810,95 kr.*
	1.105.683,04 kr.
Moms, 25 %	*276.420,76 kr.*
Gebyr 2 %	*22.113,67 kr.*
	1.404.217,46 kr.

Grundejerne har ikke haft sagkyndig bistand.

Derfor bestemmes:

Omkostningerne ved reguleringsarbejdet i 2012 og 2013 (bogført i 2014 og 2015) på hovedrørledningen for drænsystem D -2, inklusive moms og gebyr, 1.404.217,46 kr. fordeles blandt grundejerne i overensstemmelse med partsfordelingen i landvæsenskendelsen af 15. november 1972.

Der er ikke ved denne afgørelse taget stilling til reguleringsprojektets lovlighed eller lovliggørelse."

Parternes påstande og synspunkter

Lodsejerne anførte, at de anser taksationskommissionens afgørelse for at være forkert, og at der i afgørelsen ikke er taget stilling til de argumenter, som lodsejerne fremførte over for kommissionen.

Lodsejerne anførte, at essensen i vandløbslovgivningen er, at alle berørte lodsejere skulle have været inddraget, og alle økonomiske spørgsmål, herunder spørgsmålet om partsfordeling, afklaret, før vandløbsmyndigheden kunne have godkendt planen og sat projektet i værk.

Lodsejerne pegede på, at der ikke findes nogen regler i vandløbslovgivningen, der hjemler lovliggørelse med tilbagevirkende kraft. Da reguleringen er foretaget i strid med reglerne, og da reglerne ikke giver mulighed for efterfølgende at lovliggøre projektet, må det klare udgangspunkt efter lodsejernes opfattelse være, at vandløbsmyndigheden må tilbagebetale de ulovligt opkrævede beløb til lodsejerne.

Lodsejerne pegede endvidere på, at vandløbslovens § 24, stk. 2 åbner mulighed for, at vandløbsmyndigheden selv kan afholde alle udgifterne.

Lodsejerne anførte, at processen – såfremt der alligevel kan findes hjemmel til lovliggørelse af projektet – bør gå helt om, og i den forbindelse bør man indledningsvis kigge på, hvem der har gavn af projektet. Drænsystemet modtager ikke bare vand fra sommerhusområdet, men også fra de kommunale veje og de store markarealer, som tilhører de bagvedliggende gårde. Disse interessenter bør efter lodsejernes opfattelse også indgå i en eventuel partsfordeling.

Lodsejerne pegede på, at en del af projektet, herunder drænledningen langs den kommunale vej, Z-vej , og udløbet på stranden, ligger uden for sommerhusområdet. Endvidere var det oversvømmelser uden for sommerhusområdet - navnlig på Z-vej og markerne langs med denne - som var årsag til reguleringen.

Lodsejerne anførte, at vandløbsmyndigheden ikke har dokumenteret, at der var store omkostninger forbundet med at vedligeholde det oprindelige drænsystem, eller at systemet skulle have været så nedslidt, at det var nødvendigt at udskifte det. Der har ikke været problemer med oversvømmelse i sommerhusområdet, og det nye drænsystem har ikke givet lodsejerne mærkbare besparelser eller i øvrigt været til større nytte for lodsejerne end det oprindelige.

Lodsejerne oplyste, at sommerhusområdet er blevet kloakeret, siden landvæsensnævnet fordelte parterne i 1972, og i dag har kun de færreste sommerhusejere dræn på deres grund.

Lodsejerne anførte, at sagen også er indbragt af principielle og retssikkerhedsmæssige grunde. Lodsejerne er ikke blevet kontaktet forud for projektets påbegyndelse og har heller ikke undervejs fået det indtryk, at vandløbsmyndigheden har været interesseret i at indgå i nogen dialog eller forlig. Projektet var ulovligt, og lodsejerne, der har betalt for det ulovlige projekt, er siden blevet trukket rundt i mange instanser i et uoverskueligt klagesystem.

Vandløbsmyndigheden påstod taksationskommissionens afgørelse stadfæstet.

Vandløbsmyndigheden oplyste, at sagen startede som en vedligeholdelsessag, da vandløbsmyndigheden var blevet pålagt vedligeholdelsesforpligtelsen ved en landvæsensnævnskendelse fra 1972.

Det viste sig imidlertid, at drænsystemet var så nedslidt, at det skulle udskiftes. Efter vandløbsmyndighedens opfattelse ville det være en fordel for lodsejerne, hvis udskiftningen blev gennemført som et vedligeholdelsesprojekt, for så skulle vandløbsmyndigheden afholde 1/3 af udgifterne. Hvis udskiftningen var blevet gennemført som et reguleringsprojekt, skulle kun de, som havde nytte af projektet, betale

Vandløbsmyndigheden har ikke haft nytte af projektet, mens lodsejerne har haft enten direkte eller indirekte nytte af projektet, afhængig af om deres ejendomme ligger højt eller lavt i terrænet.

Vandløbsmyndigheden medgav, at den nok havde været for proaktiv i forbindelse med beslutningen om at udskifte drænsystemet, men projektet er ikke blevet gennemført for at skade nogen.

Efterfølgende er vandløbsmyndigheden bl.a. af ombudsmanden blevet pålagt at lovliggøre projektet, og vandløbsmyndigheden har derfor udarbejdet forslag til en afgørelse med udgangspunkt i de partsfordelingsprincipper, der ligeledes fremgår af landvæsensnævnskendelsen fra 1972.

Vandløbsmyndigheden har forhørt sig bl.a. hos Miljø- og Fødevareklagenævnet og hos taksationskommissionens formand, hvor man har fået oplyst, at der – forinden der kan tages stilling til spørgsmålet om afgørelsens lovlighed – skal være skabt klarhed over partsfordelingen af udgifterne, og da det ikke har været muligt at nå til enighed eller tilvejebringe et forlig herom med lodsejerne, er sagen indbragt for taksationsmyndighederne.

Efter vandløbsmyndighedens opfattelse bør ejerne af de bagvedliggende markarealer ikke indgå i partsfordelingen, da de pågældende arealer ligger højere i terrænet, og ejerne af disse arealer som udgangspunkt må have et krav på at få afledt vandet fra deres arealer.

Vandløbsmyndigheden anførte, at de opkrævede beløb ikke kan tilbageføres, uden at der herved tages højde for den økonomiske nytteværdi, som lodsejerne har haft af det nye drænsystem. Der bør tages højde for de fradrag, som lodsejerne havde mulighed for at få. Der bør endvidere tages højde for, at vandløbsmyndigheden valgte at afholde udgifterne til en uforudset ekstraregning fra entreprenøren. Ekstraudgifterne blev ikke medregnet i opkrævningerne til partsfordelingen, og dette beløb er således også kommet lodsejerne til gode.

Såfremt overtaksationskommissionen måtte komme frem til, at de opkrævede beløb skal tilbagebetales, ønsker vandløbsmyndigheden, at kommissionen tager stilling til, om beløbet skal tillægges rente.

Overtaksationskommissionens begrundelse og afgørelse

Klagerne har peget på, at Syddjurs Kommune med hjemmel i vandløbslovens § 24, stk. 2, kan afholde udgifterne i forbindelse med reguleringen, og dette bør kommunen efter deres opfattelse gøre. Taksationsmyndighederne kan ikke pålægge Syddjurs Kommune helt eller delvist at afholde udgifter efter den nævnte bestemmelse, men det fradrag på 1/3 af udgifterne, som Syddjurs Kommune med udgangspunkt i landvæsensnævnskendelsen af 15. november 1972 har indrømmet grundejerne ved opkrævningen af deres andel af udgifterne til projektet, bør kommunen som anført af taksationskommissionen nu mange år efter arbejdets udførelse være afskåret fra at overvælte på grundejerne. Det synes Syddjurs Kommune som udgangspunkt at være enig i.

Klagerne har peget på, at ejeren af matr.nr. 2 , som ikke indgik i partsfordelingen i landvæsensnævnskendelsen af 15. november 1972, også har haft nytte af reguleringen. Dette må klagerne gives ret i. Det er samtidig kommissionens vurdering ud fra de foreliggende oplysninger, at de udgifter, som denne ejer skulle have afholdt, ikke kan antages at overstige, hvad der svarer til 1-2 andele (ca. 5.000 kr.). Forholdet betyder efter kommissionens opfattelse ikke, at de øvrige grundejeres andele skal justeres, hvorved kommissionen også bemærker, at de øvrige grundejere som nævnt er indrømmet et fradrag på 1/3 af udgifterne, som kommunen har afholdt med udgangspunkt i landvæsensnævnskendelsen af 15. november 1972. Overtaksationskommissionen har ikke taget stilling til, hvorvidt Syddjurs Kommune som følge af bl.a. tidsforløbet kan eller bør undlade at opkræve betaling af ejeren af matr.nr. 2 .

Overtaksationskommissionen finder, at det ikke kan pålægges ejere af ejendomme længere opstrøms at bidrage til at afholde udgifterne, sml. også princippet i vandløbslovens § 6.

Overtaksationskommissionen kan med disse bemærkninger og i øvrigt i henhold til de grunde, der er anført i kendelsen, tiltræde taksationskommissionens kendelse.

Der har været rejst spørgsmål om, hvorvidt taksationsmyndighedernes stillingtagen til fordelingen af omkostningerne burde afvente et reguleringsprojekt godkendt af Syddjurs Kommune. Overtaksationskommissionen er enig med taksationskommissionen i, at dette ikke er tilfældet. Kommissionen bemærker i den forbindelse, at det i praksis ikke er anset for foreneligt med reguleringsbekendtgørelsens § 19, stk. 2, såfremt en kommune træffer afgørelse efter vandløbsloven til godkendelse af et reguleringsprojekt, før der er truffet endelig afgørelse om de økonomiske spørgsmål i sagen, jf. bl.a. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 21. december 2016 i sag NMK-43-00646.

Klagerne har klaget over, at deres udtalelser ikke i fornødent omfang er medtaget i taksationskommissionens forhandlingsprotokol, og at der heller ikke i øvrigt i fornødent omfang er taget notat m.v. i forbindelse med taksationskommissionens behandling af sagen. Overtaksationskommissionen bemærker, at der ikke ses at foreligge sagsbehandlingsfejl hos taksationskommissionen, som har haft betydning for kendelsens indhold.

Konklusion

Overtaksationskommissionen tiltræder taksationskommissionens afgørelse om fordelingen af omkostningerne på 1.404.217,46 kr.

Ole Terkelsen

Niels Erik Borup Poulsen

Holger Hedegaard

Lars Brix

René Schneider

/ Mikael Primsø

Afgørelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, men sagen kan indbringes for domstolene.

Afgørelsen er truffet i henhold til vandløbslovens § 24, jf. vejlovens § 116.

Udskriftens rigtighed og kendelsens udsendelse bekræftes.

Viborg, den 16. januar 2023

Mikael Primsø
Fuldmægtig, cand.jur.